

melyet méltóságod a legmagasabb kinevezés folytán elfoglal, ma már lényegében és egészében nem az, a mi régen volt. Méltóságodat most a magyar király a maga és a közügyek szolgájává, a jogrend őrévé nevezte ki, de egyszersmind a maga személye helyett egy kis ország kormányzójává, urává rendelte.

S valóban közel 10.000 km. területű s félmilliónál több lelket számoló vármegyénk be is illik egy kis országnak. Sőt még azt is mondhatjuk, hogy vármegyénk kicsiben hű képe a nagy Magyarországnak: Szent István birodalmának. Épen az e miatt történő sok irányu elfoglaltság fogja méltóságod feladatát itt nehezebbé tenni másokénál. De mi reméljük, erősen hisszük, hogy míg ez áldásos béke korszakát éljük, sőt akkor is, ha bármi vészek felhői tornyosodnak fölénk, méltóságod ismert és felséges urunk királyunk által is elismert igazságával és bölcsességével hű biztosítója lesz a mi jogrendünknek s megyénk anyagi és szellemi, erkölcsi és nemzeti előhaladásának, boldogulásának. — s hogy munkában edzett fiatal tetteje nem fog fáradni, nem fog megtörni nagy feladata teljesítésében.

Mi pedig méltóságod iránt érzett őszinte bizalmunkat jelente s a törvények által biztosított jogrend iránt törhetlen hűségünket ígérve, kérjük a magasságbelit, hogy méltóságodat megyénk s édes magyar hazánk felvirágoztatására sokáig éltesse!

A főispán válasza körülbelül így szólt:

Uraim! Mit mondjak önöknek? Azt mondjam köszönöm? Ez nagyon esekély hála volna azon kitüntetésért, melylyel önök megtiszteltek. Az önök ragaszkodását nem tudom eléggé megfizetni, fogadják legmélyebben érzett hálámat érte s azon

biztosítást, hogy összes tevékenységemet, életemet, egész erőmet meggyéink boldogítására szentelem. Önök a közigazgatás közkatonaiknak vallották magukat, én mint vezérük, kérem önöket, legyenek mindenkor hű követőim! A zord idő nem enged, hogy önöket tovább is fásarszam. Azzal bucsuzom el, hogy kitüntető megjelenésükért még egyszer szívem mélyéből köszönetet mondok.

A hosszan tartó éljenzés után megszólalt a haza induló katona-zene s a Rózsa-szálloda erkélye a rögtönzött tüzijátéktól lángözönbe borult, melyet azonban a nagy publikummal együtt csakhamar elmosott a szakadó zápor.

Bál.

Este 9 órakor vette kezdetét a vármegye tisztikara által a megyeszékház disztermében rendezett bál. A meghívó ugyan tánczestélyt jelzett, de a meghívtak a legnagyobb fényt fejtették ki. A diszterem és a jelenleg üresen álló főispáni lakosztály helyiségei alig bírták befogadni a nagy közönséget. Házi ezredünk zenekara és a cigányzene mellett élénk kedvvel folyt a táncz. A négyeseket báró Feilitzsch Berthold rendezése mellett mintegy 60 pár tánczolta. Jelen voltak: Rónay Jenőné, özv. Bobor Rózália, Bobor Gyuláné, Bielek Mihályné, Dániel Jánosné, idb. Demkó Pálné, ifj. Demkó Pálné, Daun Gyuláné, br. Gerliczyné, Gyertyánffy-né, Geiger Manóné, özv. Halminé, özv. Kulifay Lajosné, Kéler Ákosné, özv. Keresztesné, Mihálovics Odönné, Moes Károlyné, Napholz Ágostonné, Plechl Szilárdné, Perisits Zoltánné, Piukovich Jánosné, özv. Pollák Katicza, Reis Viktorné, Stassik Ferenczné, Schwarcz Mihályné és Lajosné, Slavikovskyné, Vécsey Istvánné, Weiss Izidorné, Zsiros Mihályné. — Leányok: Demkó Margit, Hauptvogel Lujza (Arad), Endrődy Katicza, Vukovics Aranka, Herczeg

nővérek, Bobor Sarika, Dellimanich Leopoldine, Piukovich Irma, Vécsey Gácsi, Rónay Dóra és Dezsi, Gyertyánffy Lolla, Keresztes Anna, Geiger Jenny, Geiss Irma, Daun Nelli, Schulz Giza, Liphay Hilda, Basztics Gordana (Lippa). A notabilitások közül láttuk: gróf Csekonics Endre, herczeg Karagyorgyevics, gróf Karátsanyi Aladár, Rónay János, Rohonczy Gedeon, báró Gerliczy, Molnár főispán, gróf Harnoncourt Felix, Gyertyánffy János s a küldöttségek számos tagját.

Torontál vármegye közgyűlése.

A beiktatási ünnepély fénypontját természetesen vármegyénk közgyűlése képezte, melyen vármegyénk arisztokrátiája és nagybirtokossága, s a törvényhatósági bizottság tagjai csaknem teljes számban jelentek meg.

A székház diszterme a szó szoros értelemben zsufolva volt, fenn a karzaton bájos hölgykoszoru, lenn a szemkápráztató diszruhák s a nagy közönség viharos éljenzése méltó keretül szolgált a beiktatáshoz. A közgyűlést d. e. 10 órakor nyitotta meg Daniel László vármegyénk főjegyzője, mire gróf Csekonics Endre elnöklete alatt gróf Karátsanyi Aladár, Zsiros Lajos trvsz. elnök, Csávossy Ignác, Schäffer apát, Panits Lyubomir esperes, dr. Klein Mór főrabbi és Schiller Lipót jegyző m. biz. tagokból álló küldöttség menesztetett a főispán meghívására.

Röviddel ezután Rónay Jenő kir. tanácsos, főispán, zugó éljenzés közt jelent meg, mely egyre felujult. A főispán néhány szóban köszönetet mondva, felkérte a közgyűlést, hogy őt a róm. kath. szentegyházban rendezendő isten tiszteletre kövesse, hogy beiktatása előtt Istenhez fohászzkodhassék.

A közgyűlés ez időtartamra függesztetvén a főispán a küldöttségek és m. biz. tagok sokasága által kísérve

A TORONTÁL TÁRCZÁJA.

A reformátusok százados ünnepe.

Százados öröm-ünnepet szentel ma a református keresztyénység hazában. Megemlékeznek a régibb napokra és szólnak a régi dolgokról; hirdetvén az Urnak dicséretét, erejét és csuda dolgait.

Az örvendetes öröm-ünnep oka pedig az, mert százados évfordulója ez ama napnak, a melyen újra jobb sorsra fordult a reformátusok sorsa hazában.

Az 1606., illetve 1645-ik évi békekötések s az ezeken alapuló 1608. és illetve 1647-ik évi törvénycikkek a reformátusok vallásszabadságát biztosították ugyan, de alig hangzottak el az ezen szabadság biztosításáért Istenhez felbocsátott hála-imák, már elkezdődött a hitért való háborgatás. A református paplakokat, templomokat elszedték vagy lerombolták, a papokat, tanítókat ártatlanul tömlőczökbe hányták vagy gályákra hurczolták s helyeikbe róm. kath. lelkészeket tettek.

Az 1681 Sopronban hozott törvény-cikkek hoztak ugyan némi enyhületet, a melyekben kimondatott, hogy a tértvények érvénytelenek, s a reformátusok vallásukkal ellenkező szer-tartásra semmi ürügy alatt nem kényszeríthetők; azonban ez a törvény sem tartatott meg.

A kormányrendeletek egész sora gondoskodott a reformátusok jogának letiprásáról. Egyik kötelezővé teszi a katolikus ünnepek megtartását, másik a katolikus eskü-formát, harmadik a kath. egyházból az áttérést megtiltja, negyedik a reformátusokat is kötelezi a kath. egyházi terhek hordozására. Református pap megyei utlevél nélkül még a szomszéd megyébe sem utazhatott. Hivét, a beteget, foglyokat nem szabad volt neki látogatni. Új egyházakat nem volt szabad neki építeni.

II. József trónraléptével végre hajnal hasadt. Az 1781-iki türelmi rendelet nagyban enyhítette a reformátusok szenvedéseit; de teljes napfényt II. Leopold uralkodása derített a magyarhoni reformátusokra.

Az 1791-iki országgyűlés XXVI. t.-cikke ugyanis a százados üldözés-

nek, elnyomatásnak véget vetett, a ref. egyház jogait a bécsi és linzi békekötésekre s az ezeket beczi-kelyező törvényekre helyezi vissza. Az 1647-ik év utáni vallásügyi törvényeket megszüntette s a reformátusok szabadságát a békekötések alapján köztörvénynyel erősíté meg.

Az 1791. é. XXVI. t.-cz. a református egyháznak oly nagy önállóságot biztosít az állammal szemben, amilyennel az, Európa kevés országában bir.

Szabad vallásgyakorlatot biztosít a törvény a ref. egyháznak s önkormányzatot saját felsőségei alatt, gyűléseket szabadon tarthatnak, szervezőket maguk állapíthatják meg, a szabad vallásgyakorlat többé sehol sem magános, hanem mindenütt nyilvános; semminemű ürügy alatt nem szabad a reformátusokat vallásukkal ellenkező szertartásokra, cselekményekre, vagy más egyház céljaira való adózásra kényszeríteni. Szabad mindenemű iskolát állítaniok s azokba tanítókat, tanárokat hívhatnak. A ref. foglyokat, beteget a ref. lelkészek szabadon látogathatják. A közhivatalok vallásra való tekintet nélkül adatnak.

a közel nagytemplomba ment át, hol Schäffer Antal pónói apát, pápai kamarás, esp. plébános czelebrált. A miséhez Vukovich Aranka kisasszony énekelt (a bálozás daczára) igen kellemes, üdehangon betétet.

A díszmenet a vármegyeház dísztermébe visszatérve, a beiktatás kezdetét vette.

Rónay főispán röviden megnyitva a kögyülest Daniel László főjegyző a legfelsőbb kinevezést olvasta, mely után viharos éljen tört ki. Ezután a főjegyző az esküt olvasta fel, melyet a főispán, tiszta érezes hangon mondott el. Az eskü így hangzott:

„Én Rónay Jenő esküszöm az egy élő Istenre, boldogságos szű. Máriára és Istennek minden szenteire s örökös földi Fejedelmeknek legkegyelmesebb Uramnak, Első Ferencz József ausztriai császár, Csehország királya, és Magyarország apostoli királyának hitemre fogadom és ígérem, hogy Ő császári és apostoli királyi Felségéhez örökké hű, engedelmes és hódoló leszek, Ő felségének, örökösének és utódjainak dicsőségét, méltóságát, hatalmát mindenkor fentartani s előmozdítani igyekezem, kárát pedig eróm szerint eháritom. Esküszöm, hogy Magyarország törvényeit megtartom, hogy mindennemű hivatalos körömhöz tartozó ügyekben, legkisebb személy — tehát gazdag és szerény — válogatás nélkül, jutalmat, kedvezést, félelmet, gyűlölséget, szeretetet és kedveskedést félretéve, mint Isten és az ő szent igazsága szerint meggyőződve leszek, minden dolog iránt tehetségem és a törvényhez képest jogot, igazságot és végrehajtást szolgáltatok.

Isten engem úgy segéljen! A boldogságos Szűz és Isten minden szentei!”

Viharos éljen és zsvió zugott az elhangzott eskü után, s a vármegye négy szolgabirája Bakalovich Ágost,

Hertelendy Imre, Lebanovich István és Radoszavlyevits Dragutin ősi szokás szerint a főispánt a főispáni székben háromszor fölemelték.

A csillapuló éljenzés után Daniel László vármegyénk főjegyzője, mint ünnepi szónok üdvözölte a főispánt. Szingazdag, szónoki hévvel mondott beszéde a jelenvoltakra, igaz, lelkesítő hatást tett s a tomboló tetszészaj közbe-közbe többször felhangzott. A szép beszéd így hangzott:

„Méltóságos főispán ur!

Ősi szokás szerint engem illetvén az a kitüntető szerencse, hogy méltóságodat díszes állásának elfoglalásakor a vármegye nevében tiszteletteljesen üdvözöljem, teszem ezt a legmelegebb érzelmekkel és legőszintébb hazafiúi örömmel.

A régi megyei életben a nemzeti létért való küzdelem korszakában a megyei közélet tevékenységét főképp a követeknek adott utasítások és nagy horderejű országos politikai kérdések feletti viták vették igénybe.

A rendi képviselő megszüntetése és különösen a vármegyének a változott viszonyok következtében szükségelt átírdomítása után, a politikaiak itt már csak másodrangu kérdésekké váltak.

És ezzel, valamint egyéb közhasznú intézmények létesítésével, a főispáni méltóság vesztett ugyan hajdani külfényéből, de másrészt alkalmasabbá vált arra, hogy szellemi tehetségeit a kormányzására bizott vármegye közigazgatásának fokozottabb rendezésére, hazánk javára értékesítse.

Ma egy egészen új korszak küszöbén állunk, mert hála az isteni gondviselésnek, hála bölcs kormányunknak, államunk minden tekintetben annyira megizomozott, hogy a közigazgatást, a király által szentesített 1891. évi XXXIII. t. czikk

alapján saját kezeikbe fogja venni.

Nemzetünknek a történelem lapjain megörökített multjához, évszázadok vihara és nagy harcok által megszilárdított szent intézményeihez, a hazafiúi lelkesedés legmelegebb érzelmeivel ragaszkodunk, de tudjuk, hogy a multak tisztelete, a multak iránti kegyelet érzéke, a kor követelte haladás szükségességével összeegyeztethető és a közigazgatásállamosításában akkor, midőn az eszmét az ország legbölcsebbjeiből összeállított kormány testesíti meg, nem látunk egyebet, mint államunknak, a magyar állami eszmének ész-, ok- és korszerű fejlesztését.

Méltóságoddal azon kiváló férfiut nyertük, ki minket ezen új korszakba átvezetni fog.

Jól tudjuk, hogy vármegyénk életére, annak kulturális gazdasági viszonyainak fejlődésére felette üdvös hatását gyakorol, ha annak élére egy a közélet terén kipróbált oly férfiú állittatik, ki multjával magában hordja a garantiát, hogy vármegyénk szellemi és anyagi előmozdítására irányzott törekvéseit lelki tulajdonainak megfelelő siker fogja koronázni. És ezért a legutóbbi időkben a fájdalom és félelem érzete fogott el bennünket.

A fájdalom érzete azért, mert méltóságod istenben boldogult elődjével elvesztettük örökre azon kiváló férfiut, ki 18 évi működése, ritka fényű lángelméje, hazánk és vármegyénk közérdekei körül szerzett kiváló érdemeivel, tiszteletünk, szeretetünk és osztatlan bizalmunkat kiérdemelve, nevét a szabadság ezen templomában és mindnyájunk szívében arany betűkkel örököltette meg.

A félelem érzetét, az ismeretlen jövő bizonytalansága szülte.

De ma örömnüpre gyűltünk egybe.

Mert ő császári és ap. királyi Felségének azon legfelsőbb elhatározása, melylyel bölcs kormányunk gondviselészerű előterjesztésére méltóságod fényes szellemi tehetségeinek elismerésével adózva: méltóságodat e vármegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott, aggályainkat eloszlatta és igaz örömmel tölti el szívünket.

Nem lehet kétség tehát, hogy vármegyénk élete a mai nappal a legjobb jelek közt veszi kezdetét.

És mert mindezt a legfelsőbb kegynek és bölcs kormányunknak köszönhetjük, engedje meg méltóságod, hogy ez ünnepélyes pillanatban, hálaérzetünk lerovásául mindenekelőtt áldást esdjek a mindenható Egek Urától ő csász. és ap. kir. Felsége legkegyelmesebb urunk és királyunk I. Ferencz Józsefnek dicső uralkodására, áldást esdjek ő Excellentiája a miniszterelnök ur szerencsés, bölcs kormányzatára!

És midőn méltóságodat mint vármegyénk beiktatott főispánját újból szívünk mélyéből fakadó örömmel üdvözölnénk, midőn méltóságodat multjával kiérdemelt osztatlan bizalmunkról biztositanánk, kívánjuk, hogy a Mindenható Egek Ura, mélt.

egszersmind a józan türelem elveit is, mely, hogy minél általánosabb legyen e hazában lakó honfiak között, ez egyedüli éhajunk.

Megható s mindenképp megszívlelésre, követésre méltó szavak, miket Bathyáni József bibornok-primás mondott az 1791. t. czikk alkotása alkalmával: „arra fordítsuk minden figyelmünket tettel, szóval, példával, hogy soha se kelljen fel egymás ellen, ámbár különböző vallásuak és érzelműek, egyik rend a másik ellen — s a községek és egyének boszantásra és szidalomra ne ragadtassanak.“ Megható s mindenképp követésre méltó a reformátusok részéről ezen békeszózatra Teleky József gróf által a reformátusok nevében adott válasz: „Őszintén ajánljuk jobunkat és jóindulatunkat. Mind közös keresztyén vallásunk szelleme, mind pedig a két fél nyugalma s az ezzel kapcsolatban levő haszon azt ajánlja, hogy nem egymásközi gyűlölséggel, nem visszavonással, nem boszantásokkal, hanem mint azon egy haza polgáraihoz illik a kölcsönös jóindulat és szeretetre kész legnemesebb vetélkedésével versenyezzünk“. X. X. X.

Alapítványaitat jótékony intézeteiket szabadon élvezhetik, maguk kezelhetik.

Erről emlékeznek meg e mai nap a magyarországi reformátusok.

Megemlékeznek a régi áldozatkész, kitűnő őseikről, kik a küzdelemteljes korszakban igazságaikért, jogaikért türttek, kitartottak, küzdöttek, győztek, mert 84 hitrokonaik ellenében 294-en foglaltak állást és szavaztak a reformátusokkal. Megemlékeznek azon róm. kath. rendekről, kiknek fenkölt gondolkodása döntő súlyát latba vetette, hogy a protestánsok is a haza fiai s a törvény oltalma alatt élni, vallás és lelkiismeretbeli szabadságot igényelni joguk van, mely békötéseken és szent törvényeken alapszik. De megemlékeznek különösen rólad II. Leopold, ki dicső trónodról résztvevő tekintetet vetettél sokat sanyargatott prot. alattvalóidra s ezeknek hitök, szabad vallásuk követését törvény által megerősítetted. És megemlékeznek te rólad nagy Isten, ki erős vára s hatalmas fegyvere voltál mindenkor a protestánsoknak.

Ily megemlékezésekkel ünnepelnek a magyarhoni reformátusok e mai napon széles e hazában, terjesztve

tóságodnak vármegyénk és hazánk javára irányzott törekvéseit lelki tulajdonainak megfelelő sikerrel koronázza, hogy méltóságodat e diszes polczon hazánk és vármegyénk díszére sokáig éltesse!“

A viharos éljenzés után Rónay Jenő, főispán következőket válaszolta:

„T. törvényhatósági bizottság! Vették eskümet, melyet az 1886. évi XXI. t. cikk 60. § a szerint mint a vármegyének, legkegyelmesebben kinevezett főispánja, a t. törvényhatóság színe előtt letenni tisztemhez tartozott. — Azzal, hogy az eskü elhangzott ajkamról, törvényszerű elnöke lettem a t. törvényhatósági bizottság közgyűléseinek, képviselőjévé váltam e vármegyében a végrehajtó hatalomnak és mint ilyen, jogom és kötelességem gyakorolni mind azon teendőket, melyeket a törvény rendelkezései a főispánra biznak. — Mindenütt másutt nehezebb a főispáni állásnak betöltése, mint éppen vármegyénkben, hol áldott emlékü elődömnök, tanítómának 18 éves megelégedést teremtő tapintatos működése, a m. kir. kormánynak atyai gondoskodásáról annyira képes volt meggyőzni a tek. törvényhatósági bizottságot, hogy eddig, Isten adja, hogy tovább is nagy legyen, a végrehajtó hatalom képviselőjének, a főispánnak hazafias célzatai, komoly ellenkezésre sosem találtak. Mindenütt másutt sokkal könnyebb a főispáni állás betöltése mint éppen vármegyénkben, mert 18 éven át a szeretett főispánhoz szokott vármegye, az utólrhetlen előd utódjától is, a megszokotthoz hasonlót vár és remél. Nehéz lesz feladatam azt tudom, de erőmet és törhetlen akaratomat a feladattal szemben harcra vite, és e közben nagyra becsült támogatásukra, eddig is tapasztalt segédkezésükre bizton számítva, a reménynek egy sugarát látom pislogni a jövőben, nem veszítem el lelkemet, és ha a nagyhatalmu Isten segítségét tőlünk meg nem vonja, haladni fogunk a megkezdett ösvényen, feljebb, feljebb, egész oda, hol, miként ezt alispáni székfoglalásom alkalmával 1886. évi október 18-án már kijelenteni szerencsém volt, bátran mondhatjuk majd „térven őseink porához, köszönjük uralmát, ez jó mulatság ez férfi munka volt“.

Az elhangzott eskü után midőn főispáni székemet elfoglaltam volna, engedje meg a t. törvényhatósági bizottság, hogy élőszóval is köszönetet mondjak a majd 18 éven át élvezett nagybecsű bizalmáért, köszönetet mondjak, azon engemet fellettel megtisztelő szeretetért és vonzalomért, melyet irányomban a tek. törvényhatósági bizottságnak tagjai és vármegyém közönsége, elenyészőleg csekély kivétellel, eddig tanusítani szives volt. Őszintén bevallom, hogy keblemnek melegét, lelkemnek erőt, az emberi porhüvelynek pedig a kimerüléssel szemben ellenálló képességet, gyakorta

csak az önök rokonszenvébe, és szeretetébe vetett hitem adott. Sokszor ha a nehéz munka folytán a csüggedés jelei mutatkoznak, elég volt arra gondolnom, hogy azok kiket szeretek, kik engem szeretnek, bizalommal emeltek e feladat elvégzésére hivatott alispáni székbe és a csüggedést munkakedv, a kimerülést új életerő váltotta föl. Remélni szeretem és kérem önöket, vigyék át szeretetüket, melylyel a választott tisztviselő iránt viseltettek a kinevezettre is, hiszen önök ép úgy mint ő a régiak maradtak. Vigyék át kérem azt az önzetlen szeretetet, melyet én magammal hoztam, azt a szeretetet, mely minket vármegyénk és kedves hazánk szolgálatában eddig oly szépen egyesített.

En részéről szeretetüket ugyan oly magatartással igyekszem majd megtartani, mint a minővel eddig bizalmukat megszereztem és ha néha viselkedésem tájfalmat okoz is, ha néha egyéni ambíciókat sért, uralja kérem önöket, midőn mindennek daczára szeretetüket velem szemben megtartanak azon tudat, hogy engem részrehajlatlanul a közügyek érdeke vezérel, már pedig ez néha az egyéni érdekek a személyes ambíciók feláldozását kívánja. Ok nélkül kellemetlenséget okozni, szíveséget vagy szolgálatot megtagadni nem volt, és ezentul sem lesz szokásom.

Ezzel önöktől tek. törvényhatósági bizottság mint volt alispánjuk búcsút véve, még csak azt tartom nagybecsű tudomásukra hozandónak, hogy a vármegye pénztárait, és az alispáni teendők vezetését, kinevezetésem után a vármegye főjegyzőjének adtam a pénztár kulcsa és a vármegye pecsétjével együtt át.

A búcsu vétel, a köszönet és kérelemnek előadása után, tek. törvényhatósági bizottság, bátran befejezhetném székfoglaló beszédemet, mert úgy nézeteim mint érzelmeim önök előtt eléggé ismeretesek, szükségét látom azonban fennforogni annak, hogy mind azt mihez gyermekségem óta meggyőződésből ragaszkodtam, e helyről röviden ismétljem. — Mint kiválóan közigazgatási méltóság, a főispáni székben is az lesz főtörekvésem, hogy addig is, míg a jelen kor követelményeinek többé mindenben már meg nem felelő rendszer, a képviselői jogokat túlbecsülő parlamenti kisebbség ellenkezése daczára is, új, üdvösebb és megfelelőbbel cseréltetik föl, hogy addig is mondom — a mi különben már csak idő kérdése lehet — míg a tek. törvényhatósági bizottságnak már 1884. évben kifejezett és azóta többször hangoztatott óhajta, a közigazgatás államosítása, ténynyé nem válik, belső adminisztrációnk úgy mint eddig volt a lehető legjobb, leggyorsabb és részrehajlatlan legyen. — Ezen törekvésem sikerét, leginkább a nagyérdemű tisztikartól, egykori tisztársaim támogató jóindulatától várom. — A közigazgatással karöltve fejlődni fog azután

az ipar, kereskedelem és mint különben agrár vármegyénkben első sorban kellett volna emlitenem a mezőgazdaság, melyeket támogatni és elősegíteni fogok.

Ellenőrzési és fegyelmi jogaimat és kötelességemet rendszerint kimélettel, de ott, a hol szüksége mutatkozik a legnagyobb szigorral szándékozom gyakorolni, hogy azok kik a közügyek szolgálatába szegődve a diszes és terhes munkára vállalkoztak, feleljenek is meg biven kötelességüknek, vagy adják át helyeiket olyanoknak, kik nagyobb hivatottsággal bírnak. A közigazgatási szolgálat régen megszűnt asyllum lenni, manapság ott is komoly, kitartó és önzetlen munka kívánatos.

Legfőbb törekvésem lesz azonban úgy föl mint lefelé az áldásos egyetértést fömtartani és élesíteni, mert szívem legmélyében erősen gyökeredzik azon meggyőződés, hogy eredményeket elérni a közigazgatás terén is csak összetett erővel, csak akkor lehet, ha nem csak a legfőbb közigazgatási hatóság a hazafias m. kir. felelős kormány, nem csak annak képviselője a főispán, hanem teljes bizalommal irányokban, önök is az elérni óhajtott cél felé törekszenek és őket terhes munkájukban támogatják.

Végül még eljárásomban a kellő óvatosságról sem fogok megfeledkezni, nehogy egy elhamarkodott lépés a késő bánatra szolgálhasson okul. Az egyes kérdések fontosságukhoz képest előtanulmányt, eszmecserét igényelnek, mely nélkül vajmi nehéz a helyes megoldást eltalálni. És azért, ha majd néha, fontos, talán életbe vágó ügyekben és kérdéseknél nem fogok oly gyorsan mint az érdekeltek szeretnék nyilatkozni vagy intézkedni, korántsem lehet abból közönyre következtetni, mert az mi a této-vázás az érdektelenség látszatával birand, a körülmények mérlegelése a különböző nézetek és érvek után való kutatás a helyes ut, az igazság és méltányosság keresése leend.

Es ha önök tek. törvényhatósági bizottság majd két évtizeden át szerzett tapasztalataik alapján feltétlen bizalommal fognak irányomban viseltetni, ha minden mellékérdéktől ment és csak a közös ügyek előmozdítását óhajtó célzataimról meggyőződve lesznek, ha ezen bizalmuk, és meggyőződésük, együttes munkára készíti önöket, akkor Isten áldása fáradozásunktól el nem maradhat, akkor boldogulni és boldogítani fogunk. — Ugy legyen!“

Zajos éljen helyeselte a főispán beszédét.

Schäffer apát szólalt azután fel s beszédében örömmel konstata, hogy Rónay kinevezésével vármegyénk lakosságának legforróbb óhaja teljesült, s indítványozza, hogy e kegyért a magas kormányhoz s a belügyministerhez üdvözlő felirat intéztessék. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Dr. Orsó Mátyás örömmel veszi tudomásul a legfelsőbb királyi kinevezést, s csak azt tölti el fájdalommal, hogy ezáltal jeles alispánunkat elveszítettük

az új főispán érdemeinek méltatása alól a vármegye főjegyzőjének tartalmas beszéde után, felmentetni kéri magát, s ez alkalommal csak egy kötelességet ajánl a törvényhatóság figyelmébe. A vármegye főjegyzője az alispáni állás teendőivel is megbízatván az alispáni és főjegyzői terhes teendők megosztását kívánja főjegyzői helyettesítés által, annival is inkább, mert az alispáni szék csak jövő év tavaszán lesz a rendes közgyűlés alkalmával betöltve.

Rónay főispán az indítvány értelmében kijelenti, hogy a főjegyzői helyettesítésről gondoskodni fog.

Ezután a közgyűlés a tárgysorozatba felvett választásokat ejtette meg. A szavazatszedő bizottságba Csávossy Ignác elnöke alatt gróf Karátsonyi Jenő, Vuchetich Endre, dr. Klein Mór és dr. Kiss János biz. tagok küldettek ki.

A szavazás eredménye volt:

A köz. biz. azon tagjai helyébe, kiknek jogosultsága f. év végével lejárt, megválasztottak: Vécsey István, Pap Simon, dr. Schwarz Mihály, Karátsonyi László, Gyertyánffy János.

Az igazoló választmányba: Steinitzer Géza, dr. Kiss János, Mihálovits Miksa, Eisenstädter Ignác, Manojlovits Miklós.

A torontáli helyi érdekű vasutak igazgatóságába: Rónay Jenő.

A választás kihirdetése után a közgyűlés bezárattott.

Tisztelgések.

A közgyűlés befejeztével ő méltósága a küldöttségeket fogadta, melyeknek sorozatát s az ünnepi szónokok neveit alábbiakban közöljük:

1. A vármegye tisztikara Daniel László vezetése alatt tisztelgett, melyre ő méltósága következőleg válaszolt:

„Kedves barátim!

Midőn ez előtt néhány nappal kifejezett szerencse-kívánataitokat ezuttal ismételték volna, engedjétek meg, hogy a két kívánság között azt a különbséget tegyem, hogy míg az elsőt, a főispáni állással szemben táplált tiszteletet kifolyásának tekintem, addig a mait, tisztán baráti örömeinek kifejezésének vegyem. És anélkül, hogy magamat dicsérni akarnám vele, én indokoltan is látom örömeiket, mert reátok nézve, legkegyelmesebb kinevezésem szerencse, hiszen a főispáni székben volt tisztársatok, barátotok ül, ki tisztárs lenni megszűnt, barát azonban egy emberélten át marad.

Uj állásomon mint barát számolok rátok, mert a reánk váró feladat emberi erők feletti önfeláldozó munkásságot kíván, azt pedig a főnök nem, azt csak a barát kívánhatja barátjától. Én jó példával járva elől, kérem ezt tőletek és elvárom.

A barátság fogalmával azonban én nem csak összeegyeztethetőnek, az attól elválaszthatatlannak tartom az önzetlenséget, nem várhatja tehát senki, hogy e néven érdemei méltányoltassanak, hogy hibái elnézés-

ben részesüljenek. Az érdemeiket hallgatva ismerni és elismerni fogom, a hibákat és botlásokat ellenben szigorral igyekszem javítani vagy megtorolni addig, míg orvoslásra van kilátás, és büntetni a közügy és a tisztikar hírnevének érdekében akkor, ha javulásra többé nincsen remény.

Nem fenyegetésképpen hozom fel ezeket és nem is annyira hozzátok mint a nagy közönségnek tettem e kijelentést, tettem pedig azért, nehogy a hibák iránt való elnézésnek, palástolgatásnak vegyék azt, ha a fegyelmi bizottság ülései gyérek lesznek, hanem hogy tudják miszerint szigorú ellenőrzés mellett is azért vált feleslegessé a fegyelmi jog használása, mert Torontál vármegye tisztikara nem szolgált rá.

A vármegye tisztikara lelkes éljenzéssel fogadta szeretett főispánjának szavait, kevéssel ezután távozott, hogy a többi küldöttségnek adjon helyet. És pedig:

2. Róm. kath. klerus. Schäffer apát.

3. Izraelita papság és hitközség. dr. Klein főrabbi.

4. Közös hadsereg, honvédség és csendőrség, Serdics alezredes.

5. Temesvármegye küldöttsége, Deschán alispán.

6. Csanádmegye küldöttsége, Kristóffy főjegyző.

7. Pancsova város küldöttsége, Matanovics főjegyző.

8. Szeged város küldöttsége, Lázár György, polgármesteri helyettes.

9. Temesvár küldöttsége, Telbisz polgármester.

10. Versecz város küldöttsége, Seemayer polgármester.

11. Torontálm. gazd. egyesület, gf. Csekonics Endre.

12. Kir. törvényszék és bíróságok, Zsiros Lajos.

13. Helybeli róm. kath. hitközségi iskolaszék, dr. Plechl.

14. NBecserek város közönsége és tisztikara, Krsztics polgármester.

15. NKikinda község képviselője, Trifunacz.

16. Nagy-kikindai gör. kel. egyház, Vlachovits.

17. Szt.-Huberti uradalom nevében a pármái herceg és Bardi gróf megbízásából, Kriszt és Bajer.

18. A megyebeli kir. kincstári uradalmak nevében Marschand jószágigazgató.

19. A nagy-beckereki pénzügyigazgatóság, Talapkovics.

20. M. folyammérnöki hivatal, Kovács Seb. Endre.

21. Nagy-beckereki posta és távirda tisztikara, Vudy.

22. Temes-begavölgyi vizszab. társ. tisztikara, Jankovics vezetése alatt.

23. Megyei községi jegyzői kar, szónoka Schiller Lipót volt.

Ő méltósága a jegyzői kar szónokának következőleg válaszolt:

„Tisztelt uraim!

Torontál vármegye jegyzői kara, bármely oldalról tekintsük is a dolgot, eléggé tekintélyes testület, hogy e mai tisztelgésük kiválóan kedves legyen reám nézve.

Önök uraim a közszolgálatnak legexponáltabb, legjobban igénybe vett napszámossai, a szolgálati ágazatok mindenike összpontosul a jegyzői irodában, mely igen gyakran félre esve a világforgalomtól, távol a felebb való hatóságtól oly községekben fekszik, hol a jegyzőn kívül irni néha senki sem tud.

Ily exponált állásban uraim azután a bünre csábító kísértésnek minden nap van alkalmá, a teendőkkel elhalmozott és amugy sem valami fényesen javadalmazott jegyző a bün ingerével folytonos harezban áll.

Éppen ezért uraim a jegyzőknek egész férfiaknak kell lenni, hogy megállják helyüket úgy a mint azt férfinak megállani kell, mert éppen a folyton megújuló kísértés tudatában, az egyszer elbukott részére irgalom nem lehet.

Ily nagy testületben mint az önöké, jó formán lehetetlen, hogy selejtes ne legyen, biztosítom azonban önöket, hogy a tisztítási munkában én gátul szolgálni nem fogok, sőt oda irányuland törekvésem, hogy álljon félre az utból az, ki az önök tiszteletet gerjesztő testületébe nem illik.

Önök mint községeknek nagybárá vezetői, kik a nagy közönséggel naponta érintkeznek, leginkább működhetnek közre, az eléggé nem hangsúlyozható egyetértésen. Ez a közreműködés önöknek hivatalos kötelességét képezi.

Hassanak tehát oda, hogy pánczélozzottan a rossz tanácsadók, kelően fölvilágosítva az ékes nyelvű ígérekkel burjánt hintő ál apostolokkal szemben, a nagy közönség felismerje a rendszerint érdekből eredő viszály szítást, és utálattal fordulva el attól fenntartsa a kormányzó és kormányozottak között oly elkerülhetlenül szükséges egyetértést.

Győzzék meg a nagy közönséget arról, hogy a közügyek vezetése hivatottak kezére van bízva, hogy ezeknek kötelességszerűen hű eljárására éber figyelemmel leszek, hogy ajtóm az engem felkeresni ohajtók előtt zárva nem leend, de hogy viszont nekik is bizalommal kell magukat vezetni engednök, mert csak összetett erővel juthatunk el kitűzött célunkhoz.

Mindezekben önök eredményesen működhetnek közre, és közreműködésüket kérem és elvárom.

24. Nagy-szent-miklósi járás községeinek testülete, dr. Kúhn plébános.

25. Kis-Zombor község, Kaiser Lajos plébános.

26. Mokrin és Tisza-Hegyes, Belitska orszgy. képviselő.

Bankett.

Az ünnepély befejezéseül d. u. 5 órakor rendezett bankett a városi kasinóban oly tömeges részvét mellett folyt le, hogy a kaszinó két nagy termében teljesen összezsufolva mintegy 300-an ültek asztalhoz.

Rónay főispánt érkezésekor zajos

éljen fogadta, s azután a bankett kezdetét vette.

A menu: barna leves rántott borsóval, tok-aspik tartarmártással, angol roastbeef vajás burgonyával, pulyka sült, vegyes tejhab, sajt és gyümölcs volt s Marcoin kaszáló vendéglős dicséretére vált.

Az első toasztot Rónay főispán mondta a magyar királyra s a felsőge uralkodó házra. Utána Schaffer apát köszöntötte fel az új főispánt, dr. Demkó Pála kormányt, Daniel vármegyei főjegyző az érkezett vendégeket, Rónay főispán Torontál-megye lakosságára, dr. Kiss a várm. tisztikarára stb. üritették poharukat.

A bankettnél házi ezredünk zenekara játszott, Heller karmester vezetése alatt.

A szabadelvű párt értekezlete.

A helybeli városi casino kis termében, tegnap, f. hó 28-án tartotta a szabadelvű párt nagy értekezletét, melyen vármegyénk számos vezérférfia s a szabadelvű párt mintegy 500 tagja jelent meg.

Az értekezletet délután 4 órakor Csávossy Ignác nyitott meg.

Dr. Kiss János az értekezlet jegyzője ismertette ezután hosszú, tartalmas beszédben az értekezlet célját. Beszédében kiemeli, hogy tekintettel arra, miszerint az ellenzéki pártok a mozgalmat már megindították, Torontál-megye szabadelvű pártja is időszerűnek találta, hogy pártértekezletet hívjon egybe. Azután így folytatja: 1867 óta, az alkotmányos kormányzás helyreállítása óta a mai napig Magyarországon már annyi programot mondtak el egyes képviselők vagy képviselőjelöltek, annyi programot állítottak fel az egyes részben már is fenálló, részben már megszűnt és újból keletkező politikai pártok és ezen programok csekély kivétellel annyira általánosságban, mozgó banális phrasiskoból állanak, legtöbb esetben nem is komolyan véve, bocsáttanak világgá, a gyengébbek kedvéért, kik azokban még hisznek és a kik hangzatos szavakkal nem teljesíthető ígérekkel még félrevezethetők, hogy a választó közönség nem csuda, ha azokat bizonyos, hogy úgy mondjam, gyanakvással fogadja és midőn országgyűlési pártok, kormány és egyes képviselők vagy képviselőjelöltek felett mond ítéletét szavazatával: nem az ezek által kibocsátott programok után indul el.

Mi magyarok az alkotmányos politikai élet áldásait több mint két évtized óta élvezzük.

Az 1867. évi koronázás óta, mely királyunk és a nemzet közti félreértések zárvékét képezi, hét ízben hivatott fel a nemzet, hogy mondjon ítéletet a sorsát intéző kormány és politikai pártok felett, hét ízben állott már a választási urnánál.

Két irányt küzdött a nemzet bizalmáért; az egyik irányt képviselte és képviseli az a párt, mely az 1867. évi XII. t. cikkét megalkotta, ezzel a magyar korona országa és az ő felsége

uralkodása alatt álló többi országok között fenforgó közös érdekű viszonyokat rendezte és ezzel az évszázadokon keresztül, — országunk kárára, nagy szellemi és anyagi hátramaradásunkra — tartott közjogi viszályokat megszüntesse.

E párt a volt Deákpárt s utóda a mai szabadelvű párt.

A másik irányt képviselték és képviselik azok a pártok, melyek az 1867. évi XII. t. cikkével megelégedve nem voltak és nincsenek s a magyar korona országainak az ő felsége uralkodása alatt álló többi országtól függetlenítését, külön magyar hadsereg és külképviselet megalkotását követelték és követelik s ideájuk szerint a magyar korona országai és az ő felsége uralkodása alatti többi országok közt egyéb állami összekötetés nem volna, mint az uralkodó személyének közössége.

Szép beszédek lehet tartani, s tartottak is eleget, Magyarország teljes függetlensége, önállósága mellett, de mindezen phrasiskokat megczáfolja az élet tapasztalata, a viszonyok hatalma.

Régi dolog, hogy a jelenlegi európai államrendszer kis államok fenállására nem kedvező.

Míg keleti határunkon az óriási Orosz birodalom áll fen közel 100 millió lakossággal, a történelem tanúsága, évszázadok tapasztalatai szerint folyton terjeszkedni, hódítani vágyó politikával, melyet eddigelé bámulatos siker koronázott, addig 17 millió lakos ságot számláló államunkat a velünk közel négy századon át egy bizonyos fokig állami közösségben élő ausztriai tartományoktól seperálni, a közöttük és közöttünk fenálló viszonyt lazítani, a közös hadsereget és közös külügyi képviseletet megszüntetni, még ha ezeknek keresztülvitelében egyéb tekintetek és viszonyok nem akadályoznának is, nemcsak politikai eszélységnek nem tartanám, de a nemzet részéről oly végzetes könnyelmű és meggondolatlan lépésnek, mely következményeiben könnyen állami létünk megszűnésére vezethetne.

Belátta és belátja e lépés veszélyességét a nemzet tulnyomó többsége; hét ízben nyilatkozott már a választásoknál a 1867. évi XII. t. cikk. fenntartása országunknak az ausztriai tartományokkal fenálló jelen államjogi kapcsolata mellett.

Azután a balközéppárt fuzionálását említve meg, így folytatja: „A mi különösen meggyűntet illeti, a közjogi mint magukat nevezik negyvennyolczas és függetlenségi pártok, itt oly kevés követőt számláltak és számlálnak, hogy tudtommal — csak két esetben állítottak fel az országos képv. választmánynál jelöltet; de ekkor is nagy elenyésző kisebbségben maradtak.

Hogy ez a jövőben is így lesz: biztosítékát képezi annak — egyebek közt, a jelen értekezlet is, melyen a torontáli fényes családi nevek viselői, a vagyon és intelligenciának képviselői oly imponans számban jelentek meg.

Torontál megye választóközönsége nem segít meddő, közjogi vitákat provokálni, a jövő országgyűlésen kockáztatni a 1867. XII. t. cikk. áldásait, s e

törvény alapján megszilárdult állami létünket. Az anyagi és szellemi téren kivivott jelentékeny eredményeket.

Torontál megye közönsége állást foglaland el elsősorban a közjogi alap megvédelmezése és védelmezői mellett. (Viharos éljenzés.)

Van a nagy szabadelvű párton kívül az országban még egy kis töredék párt, mely a közjogi alap elfogadása mellett oppositíót csinál a kormánynak ex principio. — Egyelőre még ő maga sem tudja ugyan, hogy minő kérdésekben, de azt tudja, vallja ország-szerte, hogy ellenzékét képez s bevalott célja a jelenlegi kormány megbuktatása.

Ez a már sok változáson keresztül ment egyesült ellenzéki, mérsékelt ellenzéki — s újabban nemzetinek elkeresztelt párt gr. Apponyi Albert vezetése alatt, ki legújabbán jászberényi beszédében tette közzé e párt legeslegújabb programját s ezzel megindította a választási mozgalmakat ország-szerte.

Azután kiemelve a szabadelvű párt érdemeit és elért eredményeit párhuzamot von a kormány és az ellenzék működése közt. Majd áttér az obstrukcióra s következőleg kritizálja meg:

„Az országgyűlési függ. párt választói előtt mint diadallal kérkedik ugyan az obstrukciója által eredménnyel: de nekem azon ország-házi jelenetek a 18. századbeli Lengyelországot és ennek országgyűlését juttatták eszembe a liberum vetoval, a conföderatiókkal s a szabadosságnak mindazon fétkelenedéseivel, melyekhez a 18-ik század lengyel nemzete, mint alkotmányos joga és szabadsága biztosítékaihoz oly szívósan ragaszkodott s mely jog gyakorlása Lengyelország felosztását eredményezték.

Az obstructio ugyan kizárólag a szélsőbal műve volt ugyan, de a mérsékelt ellenzék is reá adta utólag áldását s helyeslését; s így osztozik a szélsőbaloldallal a nemzet előtt a felelősségben.

Az hiszem: a törvényhozásnak első és legfőbb kötelessége törvényes intézkedésekről gondoskodni, hogy a kisebbség a többséget ne terrorizálhassa, a parlament működését meg ne hiúsíthassa s nevetségessé ne tehesse.

Nyilatkoztassuk itt ki ország világ előtt, mi szerint a nemzeti párt ellen és a szabadelvű párt mellett foglalunk el állást a jövő képviselőválasztásoknál, nyilatkoztassuk ki, hogy a pártnak vezére gr. Szapáry Gyula miniszterelnök ur s ministertársai kezében teljes megnyugvással látjuk az ország kormányát, hogy irántuk teljes bizalommal és ragaszkodással, működésük iránt elismeréssel viseltetünk, indítványozom, hogy ez velük táviratilag e gyűlésből közöltessék.

A zajos éljenzés után Szentklárai Jenő a szűkebb körű értekezlet határozatát ismertette s a szabadelvűpárt választmányába alábbiakat ajánlta, kik közfelkiáltással választottak meg: elnök gr. Csekonic Endre, alelnökök Csávossy Ignác, Kovách Agoston, Trifunác Mladen, pénztáros dr. Kiss János, jegy-

zók **Lauka Gusztáv, dr. Brájjér Lajos** és 200 választmányi tag.

A vidéki pártbizottságok megalakítására kiküldetnek a következő párttagok, és pedig:

A **nbecskereki választókerületben:** Hadfy Döme, Schwarz Mihály, Panits Lyubomir.

A **Begaszentgyörgyi választókerületbe:** Pap Simon, Papik István, Schiller Lipót.

A **párdányiba:** Fendler Károly, Stassik János, Wuchetich Endre, Jenovay Imre.

A **zichyfalvi választókerületbe:** gróf Karátsonyi Jenő, Gyertyánffy János, Vadász Kálmán, Patrubány Guido.

Ozoraiba: Linder Ede, Török Lajos.

Panesovaiba: Jorgovics József, Sigmund József, Bujkovszky Gusztáv.

Törökbecseibe: gr. Karátsonyi Aladár, Szentklárai Jenő, dr. Tószögi Aladár, Predragovits, Szekulits Stevo.

Nagykikindaiba: Trifunác Mladen, Vinczehidy Izó, Vlachovics esperes.

Nagykomlósiba: Vogel István, Muleszku Pál, Serbán János.

Lovriniba: Gábor Ferencz, Thóresz Jakab, Thesz János, Fizesán András, Putnik Mihály, Kafka József.

Nagyszentmiklósiba: Simonsics Géza, dr. Khun Lajos, Petrovics Szvetozár.

Törökkanizsaiba: Tallián Jenő, Katona Antal, Bakos Sándor.

Zsombolyaiba: gr. Csekonics Endre, Viszkidenszky Gusztáv, Róser Ádám, Kosztinszky Károly.

Panits Lyubomir ezután szerb nyelvben tolmácsolta a szabadelvű párt törekvéseit.

Gróf Csekonits Endre köszönetet mond a lelkes éljenzésért, melytől őt elnökké választása alkalmából érte, s igéri, hogy főtörekvése az lesz, hogy a pártot, ott hol fellép támogatni és győzelemre juttatni fogja s örömmel konstatálja megynkben az egyetértést a szabadelvű pártban s kéri a magyarok istenét, hogy ez mindig így legyen.

Hadfy azon óhajának ad kifejezést, hogy szervezkedjék a párt minden járásban, nem bizik egészen a bizottsági tagok lelkesedésében, indítványoz egy központi végrehajtó választmányt, mely arról gondoskodik, hogy minden választókerületben alakuljon külön végrehajtó bizottság, mely szűkebb körben szervezkedjék.

Gróf Csekonits Endre az előkészítő bizottság eljárását ismerteti, mely ugyan ezt óhajította s azért vett be 200 választmányi tagot, hogy azok járasonként csoportosuljanak.

Hadfy felszólalása után dr. Kiss János felvilágosítást ad a választmányi névsor egybeállítására nézve s utal arra, hogy az egyes vidéki kiküldöttek ép arra kéretnek fel, hogy a szervezést eszközöljék.

Csávossy Ignác ezután több tárgy hiányában felosztatja az értekezletet.

Kora tavasz, kurta tél.

Még alig kezd zöldülni a szép reményeket keltő luczernás kert, már

mozogni kezd a hét sváb, hogy a kor-fogások lándzsájával, a luczernásba törekvő nyulat elejthesse.

A Gr.-Kikindaer Zeitung egy távolabb eső hatalmasság leibjournalja, még tovább megy a közvéleményt lefoglalni akaró handabandáiban és mulattatóan, nevetségesen, az egész luczernáskertet az ő kedvence számára akarja lefoglalni, még pedig oly kizárólagosan, hogy míg egy másik jelöltet nem tart alkalmasnak az üresedésben lévő helyre, a harmadikról meg sem emlékezik, mintha annak alispánsága a mesék országába tartoznék.

A portyázó csapatok úgy látszik már harezolnak, de a fegyveres erő zöme még egyetlen puskát sem süttött el.

Mi csak annyit tudunk, hogy a három jelölt közül csak egy lehet alispán és az a kettő; a kit lepuffantanak, sem fog meghalni.

A nélkül, hogy a pártállásfoglalás jogosultságát kétségbe vonni akarnók, mégis meglepett bennünket az a felhívás, a mely az egyik helybeli német lapban megjelenve és öt kifogástalan és tiszteletre méltó bizottsági tag által aláírva, már akkor kezdi meg a szavazategyűjtést, mikor a bizottsági tagok zöme se értekezletet ki nem irt, se a kijelölendő személyre vagy személyekre nézve, többségileg nem nyilatkozott.

Az ilyen anticzipált eljárás, a mely mindössze is tapintatlanságra vall, rendszeresen csakis azt szokta eredményezni, hogy korábban veti a meghasonlás, gyűlölködés és netaláni személyi sértegetések magvát a pártállás talajába, melynek buján termett burjánjában azután igen gyakran a legnemesebb s legjogosabb törekvés eredményei is megfulladnak.

A „Torontál“ mint hivatalos közlöny bizonyosan nem fog személyállást foglalni a jelöltek érdekében, éppen azért annál feltünőbbnek találta, hogy a szűkebb körü értekezlet még főispánunknak is megküldötte felhívását.

Megjő az idő, mikor a bizottsági tagoknak is egyenkint és korporative nyilatkozniok kell, és mi a kik e tiszteletre méltó testületnek bölcsességét, tapintatosságát és a megye érdekét éber figyelemmel kísérő körültekintését szerezéseink vagyunk évek során keresztül ismerhetni. előre is megnyugszunk azon szavazatokban, melyek megynknek üresen álló alispáni székét betöltendik.

Korán még annak a fának a rázása, melynek gyümölcsei éretlenek.

Don Gunarosz.

Védképességünk egy új tényezője.

A legközelebbi háboru egy félelmes talány; csak az bizonyos felőle, hogy kimondhatlan szerencsétlenséget fog hozni az emberiségre, — minden más sötét titok. Három tényező működik össze, hogy e titkot kifürkészhetlenné tegyék. Vasutak, új fegyverek, tömeges seregek: e három tényező. A vasutak ugyan már az 1870/71-ki és az 1878-ki hadjáratokban is fontos stratégiai sze-

repet játszottak; de e hadjáratok tapasztalatai nem elegendők, hogy levezethessük belőlük a vasuti stratégia szabályait a jövő háboruban, mert hisz tudjuk, hogy Európa sinhálózata a két utolsó évtizedben majdnem megkétszereződött: oly növekvés, mely egészen új helyzetet teremtett a vasutak harcászati alkalmazásának terén. Az új fegyverek képezik a jövő háboru legközelebbi rejtélyes elemét. Előre tudjuk, hogy horderejük emelkedett, perkusszióhatásuk roppantul fokozódott s hogy a nem füstölő löpor használata ezután lehetővé teszi a biztos célzást a harcmezőn; elméletben vélelmeket is lehet felállítani arról, hogy e reform minő változásokat fog maga után vonni a stratégiában és taktikában. De minden tapasztalati ismeret hiányában mégis csak a sötétben tapogatunk s a jövő háboru e tekintetben is egy irtóztató kérdőjel. Hát még a kombáttánsok száma! Ha eddig százezreket vezettek tűzbe a hadvezérek, a legközelebbi háboru stratégiának sokkal sűrűbb tömegekkel, milliókkal fog kelleni működniök. Eddig csak hadseregek küzdöttek egymás ellen, ezután egész nemzetek viselnek hadat egymás ellen. Ebben is egy novum előtt állunk, melyre nézve hiányzik minden gyakorlat s minden tapasztalat. Csak egy bizonyos: a jövő háboru romboló ereje messze felülmúlja minden elődjét s kimenetele, tekintettel az új fegyverek megsemmisítő erejére s a harczosok roppant számára, nagyban fog függni a fegyverek és löszerek utánszállításának gyorsaságától s kielégítő mérvétől.

E szempontból nagy veszély rejlett a monarchia védképességére ama körülményben, hogy Ausztria-Magyar ország egész területén csak egy fegyvergyár volt. Mi lenne, ha Steyer az ellenség kezébe kerülne, vagy elvágnák a hadműködési területtől! Az utánszállítások kell, hogy elmaradjanak ez esetben, ami nem téveszteni el végzetes következményeit. Több volt tehát, mint kívánatos, elutasíthatlan követelmény volt, hogy egy fegyvergyár felállítása által hazánkban e veszély elháríttassék. Eltekintve a gazdasági politikai haszontól, melyet egy új iparág meghonosítása Magyarországon jelent, védképességünknek és nagyhatalmi állásunk biztonságának posztulátuma volt, hogy Magyarországon is állíttassék fel fegyvergyár. Bátor-talanítólag, sőt megrémítőleg hatott tehát a közvéleményre az a fiaskó, melyet a volt fegyvergyári vállalat bukása idézett elő. A technikai berendezés tökéletlensége okozta e balsikert s az ellenzék sietett az országgyűlésen azt a méltatlan vádat emelni a kormány ellen, hogy hazafiatlan okokból egyenesen előidézte a gyár bukását. A kormány akkor határozottan visszautasította ezt a hallatlan gyanúsítást s tudtul adta, hogy a közel jövő tisztán bebizonyítja majd e vád alaptalan voltát.

Ez az ígélet ténynyé vált. A magyar ipar- és kereskedelmi bank vállalkozott rá, hogy bukásából újra felállítsa a magyar fegyvergyárat. Az ő aegise alatt újra szervezték a telepet, új mű-

szaki berendezésekkel, új és kitünő vezetőséggel, valamint arravaló s tapasztalt munkásokkal szerették fel. Ahg egy évig dolgoztak csendben, buzgósággal s értelemmel és e munka gyümölcse — mint a „Pester Correspondenz“ konstatálja, — oly eredmény, melynek minden hazafias szívet őszinte meglepődéssel kell eltölteni. A gyár beszolgáltatta a szerződésileg kikötött 60 db mintafegyvert, azokat a bécsi arzenálban szigoruan megvizsgálták s tökéletesen jóknak találták. E szerint most már megkezdheti a gyár a nagyban való gyártást s a magyar fegyvergyár léte biztosítottak tekintendő. A monarchia védképességét s Magyarország ipari fejlődését egyformán előmozdítja ez a megnyugtató eredmény; a kormány pedig önérettel hivatkozhatik arra, hogy ez eredménnyel semmivé foszlanak szét az ellene emelt vádak. Az ellenzék bizonyára maga is örömmel fogja bevallani, hogy feltevéseiben tévedett s bizonynyal ő is további virágzást kíván az új vállalatnak. A kilátások e hazai vállalat további virágzása iránt különben a képzelhető legkedvezőbbek. Hisz munkával évekre el van látva a gyár, miután a honvédség számára 35.000, a közös hadsereg számára pedig 30.000 darab fegyvert kell szállítania. A nagyban való gyártás, mihez legközelebb hozzáfognak, reménylhetőleg hasonló kedvező eredményekhez vezet, mint a fegyverek gyártása. Ha e remény teljesül, véd-erőnk a siker egy biztosítékát nyeri az új gyárban.

Felhívás adakozásra!

Lapunk szerkesztősége alább közölt levelet és bizonyítványt kapta Valkányról.

A község lakói r. kath. templomot és iskolát óhajtanak építeni, — de szegények.

A nemes emberbarátok, az adakozók jótékonyására szorultak tehát, hogy szent céljuk elérhetése megkönnyebbítették.

Alanti kérelem értelmében lapunk készséggel elvállalja az adományok közvetítését s azoknak beérkezéséről, valamint rendeltetési helyükre való elküldéséről nyilvánosan számol.

A nemes cél érdekében felkérjük lapunk olvasóit és barátait bármily összegű adakozásra.

„Tekintetes szerkesztőség!”

Valkány község hozzátartozó pusztáival együtt 1760 róm. kath. lelket számít. Ezek oly szerencsétlen vallási viszonyok közt élnek, hogy vallásuk gyakorlatától tökéletesen meg vannak fosztva, miután sem templomuk, sem imaházuk, sem pedig iskolájuk nincsen. Ó-bessenyoői anyaegyházukat — 12 kilométernyi távolsága miatt — soha sem látogathatják. S így valóságos vadállat módra, minden isteni tisztelet nélkül vegetálnak, gyermekeik pedig minden hit nélkül nevelkednek fel.

Ezen szomorú helyzetünk enyhítésére egyhangulag elhatároztuk: hogy egy templom és iskola felállítására magunk közt egy gyűjtőívet

bocsájunk ki, és híveink e szent célhoz tehetségük szerint járuljanak. Híveink azonban kivétel nélkül mind szegénysorsu hivatalnokok, iparosok és napszámosok, — gyűjtésünk csupán 800 o. é. forintot, és báró Szina örökösei, mint községünk nagybirtokosai részéről 20.000 égetett faltéglát eredményezett. Folyamodtunk a belügyminister ur ő nagyméltóságához. Magyarország területére szóló könyöradomány gyűjtő engedélyért, — mely engedélyt, az ide csatolt bizonyítvány szerint — meg is kaptuk, de csak három hónapra.

A gyűjtést meg is indítottuk, miután egy egyént kiküldtünk. De az, — tapintatlansága miatt, oly csekély eredménnyel utazik, hogy levonva a költségeket — nagyon szűk maradvány remélhető. Tekintetbe véve még azt is, hogy az engedély a legrosszabb időszakokra esik, t. i. november, december és január hónapokra. elhatároztuk, hogy alázattal megkérjük a tekintetes Szerkesztőséget, volna oly kegyes, vallásos ügyünket felkarolva becses lapja útján szintén gyűjtést megindítani.

Jancsovich Károly,
bizottsági elnök.

Masolat. A nagy-szent-miklósi főszolgabírótól.
7871. szám 1891.

Hivatalos bizonyítvány.

Melylyel igazoltatik, hogy a valkányi róm. kath. hitközségnek a f. évi szeptember 29-én 70818. szám alatt kelt belügyministeri rendelettel megengedett, hogy templomépítési célokra könyöradományokat gyűjthessen. Az engedély f. évi október hó 31-én kezdődő három hónapig bír érvénnyel.

N. Szent-Miklós, 1891 október 31.
(Pecsét.) Jankó s. k., főszolgabíró.

Hogy ezen masolat az eredetivel szóról-szóra megegyez — ezennel bizonyítatik.

Ó-Bessenyoó, 1891 november 3-án.

A plébános távol:

Kadák Pál, s. lelkész.

Valkány, 1891 november 6-án.

Kovacsév, jegyző.

HIREK.

Ezredéves nemzeti emlék. A duna marosközi nagy áldott területen százakra megy azon magyar gyermekek száma, kik egyes tanúkon, majorokban, pusztákon, vagy oly falvakban laknak, hol a magyar szó oly ritka, mint a fehér holló. Miért aztán kettős veszélynek vannak kitéve vagy annak, hogy a pusztákon iskola nem létezik, nem iskolázathatnak és így a baromhoz hasonlóan nőnek fel; vagy pedig ha valamely faluban iskolázhatnak, ott meg nyelvök veszélyeztetésének vannak kitéve. Ezen szomorú állapotnak a nemzet által való megszívlelését s a mennyire lehetséges megszüntetését tüzte ki legközelebb megvalósítandó céljául a nagybecskereki ref. egyház presbiteriuma, mikor legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a millenniumra egy szeretet házat nyit meg nemzeti adakozásból, a mely szeretet háza Duna-Maros közén lévő oly magyar gyermekek vétetnek fel első sorban, kik iskola nem létezik, nem iskolázathatnak, vagy ha iskolázathatnak is valamely faluban, de iskolázatásukból nyelvökre csak veszély háromolhatnék. A szeretet háza megnyitása a millennium napján leendő Nagy Becskereken.

A reformátusok templomában vasárnap d. e. 10 órakor az 1791. évi XXVI. tez. emlékére hálaadó isteni tisztelet és ünnepi alkalmi beszéd tartatik. Esteli isteni tisztelet tartatik a reformátusok paplakában minden vasárnap és csütörtök este 7—8-ig.

*

Szerb püspökség Nagy-Becskereken. Lapunk egy barátjától azon értesítést kaptuk, hogy a temesvári szerb püspökség rövid időn Nagy-Becskerekre helyeztetik át. Ezzel városunk lakosságának régi óhaja menne teljesedésbe. Értesülésünk szerint az áthelyezés Brankovics patriárcha kívánságára történék, mert a helyb szerb hitközség gazdagabb és népesebb is a Temesvárinál. Semmi kétségünk aziránt, hogy ha e hír megvalósul, a püspöki palota építését azonnal megkezdik a Hunyady-fütczai szerb hitközségi telken.

*

Kinevezés. Rónay Jenő vármegyénk főispánja kinevezte Horváth Zoltán nagytőszegi lakos, végzett jogászt közleg. fogalm. gyakornokká s szolgálatra ideiglenesen a zsembolyai főszolgabíróhoz osztotta be.

*

A Tisza-szabályozás folytatásáról s ezzel kapcsolatban a Ferenczesatorna tiszai torkolatának rendezéséről a földmívelésügyi miniszter ur valószínűleg még ezen év folyamán törvényjavaslatot terjeszt az országgyűlés elé. A Tisza-szabályozás folytatásának költségeit — mint már jeleztük — kerekaszámban 17 millió frttal irányozták elő; az ezen összegnek megfelelő s az ismertett munkaprogramhoz képest bizonyos számú évekre felosztott hitelnek engedélyezését fogja tehát a miniszter ur a törvényhozástól kérni, mely azt, tekintettel a mederrendezésre vonatkozó állami kötelezettség esedékes voltára a munkálatok mellözhetlenül sürgős jellegére és azon tényre, hogy a kidolgozott általános terveket maguk a közvetlenül érdekeltek is teljes megnyugvással fogadták, kétségkívül meg is szavazza.

*

A vöröskereszt-egyesület küldöttségét az új hercegprimás ele hódoló tisztelet nyilvánítására gróf Csekonic Endre nevezett egyesület és megyei gazd. egyesületünk elnöke vezette. A gróf szép beszédben üdvözölte a primást, ki viszont szívből fakadt szavakkal apostrophálta a nemes czélú egyesület hivatását és érdemeit, s mint minden nemes czélú egyesületnek, úgy ennek is töle telhető támogatását ígérte meg.

*

„De gustis non dispis“. A „Torontál“ mint a megye hivatalos organuma, nem foglal pártállást egyik alispáni jelölt mellett sem, meg lévén győződve, hogy arra csakis minden tekintetben érdemesek lehetnek kijelölve. Azt a kortesfogást azonban repudálnunk kell, mely azt a valótlaniságot kezdi forgalomba hozni, mintha az alispáni jelöltségtől Daniel László vármegyénk főjegyzője visszalépett volna.

*

Hírek Zsembolyáról. Zsembolya községe a megüresedett jegyzői állást f. hó 14-én töltötte be. Megválasztott és pedig egyhangulag Augustin Antal, kihez a község lakói a legszebb reményeket fűzik. — F. hó 22-én esküdtök örök hűséget Vaszilcsin Béla a roggendorfi ispán s zsembolyai uradalmi tiszta a bájós Augustin Vilma úrhölgynek. — A zsembolyai metereologiai főállást f. hó 19-én vizsgálta meg a budapesti metereologiai intézet aligazgatója Dr. Kurländer Ignác, ki a látottak és tapasztaltak fölötti legnagyobb meglepődését fejezte ki az állomás buzgó vezetőjének, Rziha Károly urnak.

*

Irodalmi és zeneestély címmel lapunk mult számában megírtuk, hogy a helybeli kereskedő ifjak egylete második irodalmi és zeneestélyét e hó 29-én rendezi. Helyreigazításul közöljük, hogy a mulatság december hó 5-ére halasztatott el. Ez alkalommal Dr. Brájjer Lajos ur, a „Wochenblatt“ szerkesztője „A csókról“ fog felolvasást tar-

tani. Meg vagyunk győződve róla, hogy az érdekes thema nagy revolúciót fog hölgyvilágunk körében kelteni.

Felhívás. A „Torontál megyei magyar köznevelődési egyesület“ f. é. december hótól kezdve 1892-ik évi április hó végeig, azaz öt hónapra terjedő ingyenes magyar tanfolyamot nyit meg. — Felhívjuk tehát mindazokat, kik a magyar nyelvet el akarják sajátítani, kik tehát e tanfolyamot látogatni akarják, hogy legkésőbb f. é. december hó 5-ig Rédl Ferencz egyleti titkárnál — a községi elemi iskolaépületben mindennap d. e. 8 11-ig és d. u. 2—4-ig található — jelentkezzenek. Az igazgatóság.

Telefon-kísérlet Budapest és Pancsova közt. Pancsováról írják: A napokban a táviróhivatali főnök helyiségeiben érdekes telefonkísérletek folytak le. Ugyanis az ottan elhelyezett telefonban először csendült meg 400 kilométernyi távoból, hazánk fővárosából Budapestről a küldött szó. A zene átvitel, jelzés stb. mind igen tisztán érthető volt. Közbe közbe Szeged is megszólalt, mintha csak a szomszéd szobából szólott volna, pedig Szeged is 200 kilométer távolban fekszik tőlünk. A kísérlet szépen igazolta, hogy a táviróvezetékek telefon-czélokra gyakorlatilag is felhasználhatóak.

Városi közgyűlés. Nagy-Becskek r. t. város képviselőtestülete f. hó 23-án délután 3 órakor tartott e havi rendes közgyűlést Krsztics polgármester elnöke alatt, melynek fontosabb tárgyai voltak: A vármegye törvényhatósági bizottságának határozata az 1890-ik évi városi számadások tárgyában. Tudomásul vétetik — Ugyanannak határozata, a megyei választó kerületek új beosztása tárgyában. Tudomásul vétetik azzal, hogy a város 6 választókerületre osztatik, belváros, gradnucza, németváros, opova, budzsák és muzslyára. — A vármegye közigazgatási bizottságának határozata, a kisedővödákról szóló 1891-ik évi XV. t. czikknek városunkban leendő végrehajtása tárgyában. A 3-6 éves gyermekek évente összeírásának. A tanács aziránt keresetlik meg mennyi óvoda szükséges és hol volnának ezek legcélszerűbben felállítandók. — Ugyanannak határozata, melylyel a városi képviselőtestületnek a községi közmunkának miként leendő lerovása tárgyában hozott határozata helyben hagyatik. Jövőhagyatott azzal, hogy a közmunka feletermészetben róvándó le, fele pedig megváltandó. — A városi tanács elfogadás és megállapítás végett beterjeszti a kövezetvám, valamint a heti- és országos vásár alkalmával fizetendő állás- és helypénz illeték kezelése tárgyában alkotott szabályrendeletet. Némi módosítással jóváhagyatik. — A miniszteri selyemtenyészési biztos megkeresése az itt felállítandó gubóraktár építési költségeihez való hozzájárulás iránt. A decemberi közgyűlésen fog tárgyalatni.

Égi háboru-novemberben. A nyár kaczerkodik velünk, a minek nem csak gazdáink, de szegényeink is örülnek. A gazda úszik az esőben, pedig pár hét előtt már a hírét is elfeledte, a szegény pedig kinyitja ablakát (ha ugyan van) s a jó Isten melegével, a langymeleg atmoszférával fűt be. Csütörtökön, 26-án és péntek hajnalán épséggel nyár-imitációt rendezett az idő, nagyokat dörgött és zuhogó záport rázott ki a nehéz fellegekből, azután kiderült s a szivárvány diadalivét vont városunk fölé, mintegy előhírnökül a főispáni installatió örömnepéhez.

A helyb. izraelita nőegylet táncvigalma mult szombaton 21-én folyt le a „Korona“ szálló dísztermében válogatott közönség részvétele mellett. Egyik rendező bőkezűsége folytán Temesváron állomásozó háziezredünk katonazenekara hozott el a mulatságra, melyért a jelen voltak bizonyára hálával tartoznak iránta. A zenekar Heller karmester veze-

tése alatt lényegesen hozzájárult a tánckedv fokozásához. A hölgyek ezenkívül igen finom izléssel kötött csokrokat kaptak, melyek a Deutsch-féle helyb. műkertészeti haladásának fényes bizonyítékai. A négyeseket 60 pár táncolta. A jelen volt hölgyek névsorát alábbiakban adjuk: Asszonyok: Szávits Sándorné, Schwarz Mihályné, öz. Pollák Katicza, Eisenstädter Ignáczné, Reiner Dávidné, öz. Reiner Jánosné, Löwy Ignáczné, Schwarz Lajosné, Deutsch Zsigáné, Strasser Jakabné, Strasser Miksáné, Hillerné, Partilláné, Kovács J. urné, Geiger Manóné, Kurländer Imréné, Joklyné, Kleinné, Deutsch Lajosné, Freund Lajosné, Eckstein Vilmosné, özvegy Rosenfeldné, Heufeldné, Messerné, Rantzbergerné. — Leányok: Geiger Jenny, Reiner Anna, Rosenfeld Jenny, Jokly nővérek, Herczegh nővérek, Löwy Irma, Pfnels Klára, Novák Ilona, Eckstein Malvin, Kraus Jenny, Spitzer Flóra, Röthmüller, Lilienberg, Deutsch, Pless, Schlesinger, Klein, Weiss kisasszonyok.

Köszönet. A helyb. izr. nőegylet kedves kötelességének tudja e helyütt is legmélyebb köszönetét nyilvánítani a t. rendező bizottságnak, nevezetesen Belicska Sándor h. hadnagy, Cziganek Raymund gy. hadnagy, Eisenstädter Béla, Hiller László, Dr. Kovács Izsó, Kp. Kovács László, Pinkas Lajos, Reiner Imre uraknak, mint a kik teljes odaadással és kiváló buzgósággal törekedtek az izr. nőegylet saját pénztára javára f. hó 21-én tartott táncmulatság minél fényesebb kivitelére. Nem mulaszthatjuk el azonban azon igen tisztelt jóakaróknak is hálás köszönetünket kifejezni, kik minden alkalommal, de különösen a jelen esetben emberbaráti szeretetüknek és egyletünk iránt való meleg érdeklődésüknek kétségbe vonhatatlan tanubizonyosságát adták, és azon hő óhajunknak bátorkodunk kifejezést adni, hogy e nemes szívű emberbarátok szerény egyletünket — tekintettel ennek humanus irányára — továbbra is ily pártolásban és gyámoltásban részesítsék. Löwy Helena és Palmay Eckstein Katicza urhölgyek pedig a pénztárnál mutatott ügybuzgalmukért fogadják leghálásabb köszönetünket. A pénztár gyarapításához a következő kegyes adakozók járultak: Az egyletnek egy jötevője 25 frttal, Eisenstädter J. L., Hiller József, Reiner Imre, Weisz Isidor fejenként 10 frttal, Pinkas L. ur 9 frttal, Deutsch Zsigmond és Reiner Dávid urak (Padé) fejenként 8 frttal, Löwy Ignác ur 6 frttal, Weisz Károly, Weisz Sándor és Kovács Mór urak fejenként 5 frttal, Albachari, Hiller L., Mangold Samu, Dr. és Schnabel urak fej. 4 frttal, Heufeld Samuel, Grünbaum Arnold és Frigyes, H. Messer, Schwartz Mihály urak fej. 3 frttal, Schlesinger Gerson ur adott 2 frt 10 krt, Eckstein Vilmos, Kovács J. dr., Deutsch József, Farchi, Eckstein Jenő, Mayer Henrik, Herzog, Loga alkaptány, Feilitzsch B. báró, Holländer Mór dr., Oroszi Lajos urak fej. 2 frtot, Hiller László ur kokárda adományából 2 frtot, Krsztits János polgármester ur 1 frt 50 krt, Eisenstädter Béla, Deutsch Gyula, Kovács J. M., Strasser Jakab, Winter Fülöp, Ziganek Raymund, Novákné ő nagysága, Einhorn (Versecz), Partilla, Szávics, Brájjer Lajos dr., Freund L., Hiller Arnold, Kp. Kovács László, Palmay M., Kurländer Imre, Deutsch Mór, Geiger Manó, Messinger (N. Kikinda) urak fej. 1 frtot, N. N. 40 krt. — N.-Becskekereken, 1891. november 26-án. — Az izr. nőegylet elnöksége Löffler Jónás, titkár, Eisenstädter Julia, elnök.

Városi rendőreink a mult héten nemzeti színekből összeállított karóvet kaptak. Örömmel konstatáljuk ezt, de a közönség érdekében szükségesnek tartanók, ha a rendőrök számok a kapnának. Ez lehetővé teszi azt, hogy a közönség megnevezhesse azon rendőrt, ki jogtalanul lépett vele szemben fel, vagy kötelességét nem teljesíti. Számozott rendőroket kérünk!

Agyonvert szerelmes. Megrendítő bűnesetről értesítik lapunkat Nagy-Teremiáról, ahol Neupert János fiatal sváb legényt Keller nevű legénytársa agyonütötte. Egy leányba volt szerelmes mint a két fiatal ember. Vasárnap volt a bucsu, midőn szokás szerint a lányok ilyenkor bokrétaival ékesítik a kiválasztott legény kalapját. Keller eleve értesült, hogy a leány nem az ő kalapját kérte el földiszítés végett, hanem Neupertét. Ez annyit jelentett, hogy a leány tudni sem akar felőle. A mellőzés végtelenül elkeserítette s véres boszút esküdött vetélytársa ellen. Még aznap est e lesbe állott bátyjával együtt s mikor Neupert a leányhoz ment, megtámadta s fölindulásában úgy fejbe vágta egy bottal, hogy az eszméletlenül földre esett. Mikor fölakart kelni a földről, még egyszer oly szerencsétlenül találta fejbe ütni, hogy a fiatal ember ott kiszüvedett. A csendőrség Kellert elfogta, bátyja pedig félelemből világnak ment.

Gyilkosság Ozorán. F. hó 21-én Ozorán Gertenisan Szima szóváltás közben késsel felvágta Berner György ottani vendéglős hasát. A vendéglős másnap meghalt. A gyilkos a megjelent községi öröknek és csendőröknek ellenszegült, azonban letartóztatott és bíróságnak átadatott.

Vérboszu. Régi harag, régi gyűlölet vezette Ivin Mihályt a börtönbe. Mert haragjában fegyvert fogott az ellenségére. Magyar-Czernyán történt meg az a dolog. Ivin Mihály revolverrel rontott be Raics Mihály házába, hogy lelővi. Nagy dulakodás támadt, Raics és a felesége hosszas küzdelem után kitudszkolták a szobából és magukra zárták az ajtót. A dühös Ivin nagy haragjában a bezárt ajtón keresztül kezdett lövöldözni. A golyó keresztül ment az ajtón s Raics oldalába furódott. Ivint a csendőrség letartóztatta és átadta a bíróságnak.

Törvénykezés.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter ifj. Makk József nbecskereki kir. alügyész a temesvári kir. ügyészséghez helyezte át. Ismerve az alügyész ur jeles képzettségét gratulálunk az áthelyezéshez, mert Temesvárott tágabb tere nyílik a működésre, másrészt sajnáljuk, hogy intelligentiánk egyik kiváló tagját veszítjük el. — A távozó alügyész helyébe ő felsége Millasin Kálmán dr. szabadkai törvényszéki jegyzőt nevezte ki.

Hivatalvesztett aljegyző. Szegedről jelentik, hogy az odavaló kir. tábla fegyelmi tanácsa hivatalvesztésre ítélte Panic Lyubomir nagybecskereki törvényszéki aljegyzőt. A szigorú ítéletnek okait a következőkben adja elő a tábla: Panic dr. igen sokat volt berugott állapotban, kávéházban, kaszinóban verekedett s gyakran elmulasztotta igazolatlanul a hivatalos órákat.

Halálra ítélt rablőgyilkos. Olvasóink még bizonyára emlékeznek az itteni vásártéri gyilkosságra, melynek hősei Sipeczán Vása és szeretője voltak. Belits Gyula az öreg kofaasszony kisajátított házáért pénzt kapva e fölött egyik rokonával összeveszett s miután ez halállal fenyegette, félelmében Sipeczán Juont és szeretőjét kérte magához, hogy az éjjel biztonságban legyen. Ezzel a bizalommal élt vissza Sipeczán s a gyámoltalan öregasszonyt szeretőjével egyetértve azon éjjelen megfojtotta, pénzcsékjét elrabolta s a gyanút a veszekedő rokonra háritotta. A rokon persze bajba került s mai napig is ezt sinylené, ha Sipeczánt szeretője el nem árulja és testére kötve meg nem találják nála az elveszett pénzt. A nbecskereki törvényszék 26-án tartotta végtárgyalását, melyen Dr. Duka László elnöke alatt Fornszék és Ivkóvits bírák ítélték, s daczára Vécsey Béla hatásos védbeszédének a gyilkos kötélt általi halálra ítéltetett. Az ítélet megfélebbtetett.

A *nbecskerek kir. törvényszék végtárgyalásainak sorrendje*. November hó 30-án: Bugarin Pavel, súlyos testi sértés. — Gadjan Viczan György, halált okozott súlyos testi sértés. — Ifj. Jorga Jovan és társa, gyilkosság.

December hó 2-án: Andrási Mihály, személyes szabadság megsértése.

December hó 5-én: Brumár Ruzsa és társai gyújtogatás. — Keller József, hatósági közeg elleni erőszak. — Erdélyán Ferencz, orgazdaság.

KÜLÖNFÉLÉK.

A „Gazdasági Mérnök zsebnaptára“ 1892. évre legközelebb megjelenik a következő tartalommal: Naptár. Posta és távirdai szabályok. Bélyegilleték: okmányokra, építési tervek, vállalati szerződésekre, keresetekre stb. Mérték és súlyátszámító táblázatok. Külföldi mértékek, súlyok és pénznemek. Hőmérő-fokok összehasonlítása. Hazai szenek melegfejlesztő ereje. Tájékoztató a gőzkazánok megvizsgálására. Ármentesítő és vízszabályozó társulatok, azok ártere, töltései és csatornái hossza. Utmutató a hajózási engedélyezés és hajózási szabályok tárgyában. A hazai hajózási utak hossza. Hazai hajózási vállalatok s azok gőzös állománya. A hazai hajózási utakon lévő hidak méretei. Hazai folyók kis és nagy vizeinek nagysága. A fiemei kikötő berendezése és bérilletkei. Építészeti munkák díjszabályzata. Adatok gazdasági épületek elhelyezésére és tervezésére. Tájékoztató a találmányok szabadalmaztatására. Szabadalmi díjak bel és külföldön. E hazai vasutak hossza. Vasuti személy és árdíjtételek stb. — A zsebnaptárt a „Gazdasági Mérnök“ rendes előfizetői ingyen kapják. — A „Gazdasági Mérnök“ közérdekű gazdasági és műszaki hetilap megjelenik minden vasárnap, gazdag és változatos tartalommal, diszesen kiállítva. Szerkeszti és kiadja, Gonda Béla műszaki tanácsos, műegyetemi m. tanár. Előfizetési ára: Egész évre 12 frt; félévre 6 frt. Előfizetéseket a jövő 1892-ik évre már most elfogad a kiadóhivatal (Budapest, IX. Lónyay utca 11.) Ajánljuk e 15 év óta fennálló szaklapot a gazdasági és műszaki haladás iránt érdeklődő művelt közönség szíves figyelmébe és támogatásába.

Hogyan itassuk meg a borjukat? Mindenesetre úgy, hogy ne igyanak hirtelen, hanem meglehetősen kis kortyokkal. Dr. Brümmer legújabb kísérletei alapján bebizonyította, hogy a lassu ivás igen nagy befolyással van a borjuk egészségére. Csakis a lassan, kis kortyokban felvett tej kerül egy a gyomorba, hogy teljesen megemészthető, ellenben a nagy kortyokban lenyelt tej egy része nem keverődhetik össze az emésztő nedvekkel, tehát emésztetlen marad, sőt erjedni kezd, minek felfúvódás a következménye. Arra tehát nagy gondot kell fordítani, hogy a borjuk lassan igyák az eléjük öntött tejet, mert a gyors és mohó ivás következtében a felfúvódás chronikussá válik s nem egy borju pusztult el tőle.

Gyermekeink számára a legjobbat! Ki nem akar törekeny játékszereket vásárolni, ki gyermekeinek játéka felett örülni akar, szóval, ki kedvesei számára a legjobbat akarja, annak a Richter F. Ad. és társa bécsi cég képes árjegyzékének áttekintését ajánlhatjuk. Különösen minden anyának kellene ezen árjegyzéket figyelemmel átolvasni a karácsonyi ajándék bevásárlása előtt annyival inkább, mert ezen könyvecske ingyen és bérmentesen megküldetik. (410)

Tartós gyógyosiker. Fájdalmas csúznál a derék, testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll-féle francia borszesz és só“-val való bedörzsölés kiválóan használható. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és es. és kir. udv. szállító által Bécs I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

Hirdetések.

9388. sz. kig. 1891. (409—3.3)

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett Farkasd községi irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással 300 frt évi fizetés van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényüket az antalfalvai járás főszolgabírói hivatalhoz f. évi november hó 27-ig küldjék be.

A választás f. évi november hó 28-án fog Farkasd község-házánál meg-ejtetni.

Antalfalva, 1891 november 2-án.

Főszolgabíró hiv. távol:

Halász István, szolgabíró.

15777. sz. kig. 1891. (611—2.2)

Pályázati hirdetmény.

Nagybecskerek r. t. város f. évi 352. számú közgyűlési határozatával megállapítottván a város által 1892. évi január hó 1-től kezdve házilag kezelendő kövezetvám, országos és hetivásári helypénz beszedése feletti szabályzat, az ezen szabályzatban foglalt következő állomásokra hirdettetik ezennel pályázat:

- 1 felügyelő évi 800 frt fizetéssel;
- 4 felvigyázó, egyenként 35 frt havi fizetéssel;
- 5 vámszedő, egyenként 30 frt havi fizetéssel;
- 2 vámszedő, egyenként 20 frt havi fizetéssel.

Megjegyeztetik, hogy a felügyelő 400 frt; a 4 felvigyázó, valamint a c) alatt említett 5 vámszedő egyenként 100 frt, nemkülönben a d) alatt említett 2 vámszedő, a kik a szent-mihályi vagy az erdő melletti sorompónál alkalmaztatnak, egyenként 60 frt biztosítékot kötelesek letenni.

Felhivatnak ezennel a pályázni óhajtók, hogy kérvényeiket legkésőbb f. évi december hó 10-ik napjának déli 12 órájáig Nagybecskerek város polgármesteri hivatalánál annyival inkább benyujtsák, mivel a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

N.-Becskek, 1891 nov. 26-án.

Krsztics János,
polgármester.

Van szerencsém a tisztelt urnók becses figyelmébe ajánlani az eddig is kedvelt **műhelyemet**, hol

női öltözékek

a legpontosabb és legelegánsabb kivitelben jutányos ár mellett készülnek.

Továbbá a francia és bécsi legújabb szabásban **oktatást** nyujtok mindazon urnóknak, kik némi hajlamot éreznek annak eltulajdonítására. (413—2.2)

Tisztelettel

Pokorny Venczelné,

női szabóné

N.-Becskek, fő-utca, Pyrra-féle ház.

81722. szám.

(420—3.2)

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutaknak Budapest (nyugoti pályaház) Esztergom-Nána, Érsekújvár, Galantha, Tót-Megyer, Czepléd, Szeged, Valkány, Nagy-Kikinda, Temesvár Józsefváros, Karánsebes, Herkulesfürdő, Orsova, Jassenova, Bázias, Oravicza, Anina, Pozsony, Galgócz-Lipótvár, Tepla-Trencsén-Teplicz, Vág-Ujhely, Uj-Zsolna és Skalite állomásán a vendéglői üzletre 1892. évi május hó 1-től számítandó 3 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A nevezettek közül bármelyik vendéglőt bérbe venni óhajtók felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatokat folyó évi december hó 22-ike déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak Budapest-duna balparti üzletvezetőség titkári hivatalához e czim alatt:

„Ajánlat a pálya vendéglő bérletére 81722. számhoz“ lepecsételt borítékban térítvevény mellett nyujtsák be.

Az ajánlattevő köteles a Budapest-duna balparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál folyó évi december hó 21-ike déli 12 óráig bánatpénzkepen,

a budapest nyugoti pályaházi vendéglő bérlet. nézve	1300,
az esztergom-nánai	100,
az érsekújvári	500,
a galanthai	75,
a tót-megyeri	150,
a czeplédi	225,
a szegedi	500,
a valkányi	150,
a n.-kisindai	150,
a temesvár-józsefv.	390,
a karánsebesi	60,
a herkulesfürdői	25,
az orsovai	175,
a jassenovai	50,
a bázias	100,
az oraviczai	25,
az aninai	165,
a pozsonyi	375,
a galg.-lipótvári	150,
a tepla-tr.-tepliz	120,
a vág-ujhelyi	100,
az uj-zsolnai	75,
a skalitei	25,

frtot készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi osztályában (Budapest VI. Teréz körút 62. I. emelet 3. ajtó szám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A jelen hirdetmény értelmében beérkező ajánlatok f. évi december hó 22-én déli 12 órakor fognak az üzletvezetőség titkári hivatalában bizottságilag felbontatni.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A magyar királyi államvasutak budapest-duna balparti üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre — szabadon válasszthasson.

Budapest, 1891. évi november 19.

Az üzletvezetőség.

765. sz. b. v. k. 1891.

(421-1.1)

Árverési hirdetés.

Közírré tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. bíróságnak 1891. évi 8695. szám alatt kelt végzése folytán m. kir. jogügyi igazgatóság végrehajtó részére, özv. Popovics Axentné nbecskereki lakosnál 411 frt 60 kr. tőke, ennek 1884. év. szept. hó 4 ik napjától járó 6% kamatai 20 frt perköltség, 5 frt 65 kr. végrehajtás kérvényi, 9 frt 50 kr. végrehajtás foganatosítási s netalán még felmerülő, megítelt s megítélendő költségek erejéig kielégítési végrehajtás útján 1889. évi november 12-én lefoglalt 336 frtra becsült butorokból álló ingóknak alpereslakásán N. Beeskereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1891. december 7-ik napjának délelőtti 10 órára tüzetett ki, az 1891. évi 10443 sz. a. k. végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs — miszerint az 1881. évi LX. tcz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólírhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Nagy-Becskekerék, 1891 nov. 17-én. —
Kiss István, kir. bir. végrehajtó.

5546. sz. kig. 1891.

(425-3.1)

Pályázati hirdetés.

Grabácz községben megüresedett orvosi állás betöltése céljából pályázatot nyitok, — s felhívom a pályázni szándékozókat, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeket hozzám f. évi december hó 12-én d. u. 5 órájáig beadják.

Ez állással következő javadalmazás van összekötve: évi 1000 frt készpénz, 40 kr. nappali és 80 kr. éjjeli látogatási díj, halottképek után 20 kr., hus szemlézet után a szabályrendeletileg megállapított díj.

A választás folyó évi december hó 14-én d. e. 10 órakor fog Grabácz község házában megtartatni.

Zsombolyán, 1891 november hó 19-én.

Bielek Antal, főszolgabíró.

Hirdetés.

Melence község előjárósága részéről ezennel közírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező legelőn beszedendő legelő díj iránti beszédési jog a jövő 1892 évre f. 1891. évi november 29-én d. e. 10 órakor Melence község házában megtartandó árverésen haszonbérbe adatni fog.

Kikiáltási ár 19000 frt.

Bővebb felvilágosítás valamint a feltételek a községi jegyző irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

(423-1.1)

Előjáróság.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölést csúsz. köszvény. tagszagatás stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. cz. község figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszerárban kapható. (410a-17.3)

Csak Horgonynyal valódi!

Torontál.

3866. sz. kig. 1891.

(424-3.1)

Pályázati hirdetés.

A megüresedett lajosfalvai községi orvosi állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással 800 frt évi fizetés, 40 éjjeli és 20 kr. nappali látogatási díj élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket az antalvalvai járás főszolgabírónál hivatalhoz f. évi december hó 29-én küldjék be.

A választás f. évi december hó 30 án fog Lajosfalva község házában megejtenni.

Antalfalva, 1891. évi november hó 21-én.
Hegedüs Miklós, főszolgabíró.

11

„Korona”-szálloda**Nagy-Becskekeréken.**

Elsőrangú szálloda a város központján. Szobák 1 frttól feljebb. Kávéház és étterem.

Herczl S.

szállodás.

419-52.2)

Van szerencsém a n. érdemű közönség tudomására hozni, hogy a modern igényeknek minden tekintetben megfelelő

fényképészeti műtermemet

Nagy-Becskekeréken, a varaljai utca 830. számú Váradyfele házban megnyitottam.

A fényképészet terén számos éven át szerzett tapasztalataim alapján bátorkodom szolgálataimat a n. érdemű közönségnek felajánlva, — bocsos megrendeléseiket kérni.

Kiváló tisztelettel

Alkalay S.,

fényképész.

(422-2.2)

RUMBOLD B.

czim- és czimer-festészeti, papírmásé művek,
zászló és diszítési cikkek gyára.

Alapított 1842.

Czim és czimerfestészeti tárgyak, családi czimerek, kamarási táblák és családfák összeállítás és műfestése,

plasztikus papírpép-művek.

Választási zászlók és jelvények.

Mennyezet-diszitmények (rosetták) és diszítési tárgyak, kölcsön és eladási árban. (402-10.4)

Diszítések ünnepélyekhez.

Gyár:
külső vácsi-út 1722.
Telefon: 907.

Iroda:
IV., muzeum-körút 13.
Telefon: 52-09.

! Pénz !

földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítettik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű áll. mi és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra. Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

(6-30.27)

8704. sz. kig. 1891. (417—3.2)

Pályázati hirdetés.

Basahid községben megüresedett, évi 500 frt fizetéssel és 50 frt lakbérrel javadalmazott első segédjegyzői állomás folyó évi deczember hó 10-én d. e. 10 órakor fog Basahid község-házában választás útján betölteni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy a segédjegyzők és jegyzői irnokokról szóló szabályrendelet kívánalmainak megfelelően felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig ezen szolgabíróhoz nyujtsák be.

N.-Kikinda, 1891 november 12-én.

Főszolgabíró megbízásából:

Augusztin Miklós, szolgabíró.

4882. szám kig. 1891. (415—3.3)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye Szerb-Klári községében nyugdíjazás folytán üresedésbe jött községi jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtának, hogy 1883. évi I. t. cz. 6. §-a értelmében felszerelt és eddigi alkalmazásukról bizonylatokkal is ellátott folyamodványaikat f. évi decz. hó 4-ik napjának d. u. 5 óráig alólirottul annál bizonyosabban nyujtsák be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem fognak vétetni.

A választás határidejéül f. évi deczember hó 5-ik napjának d. e. 10 óráját Szerb-Klári község-házához tűzöm ki.

Ezen állással következő fizetés jár:

1. készpénzben 400 frt;
2. 36 p. m. tiszta buza vagy ennek megfelelő értéke à 4 frt 144 frt;
3. 12 p. m. szemes kukorica vagy ennek megfelelő értéke à 2 frt 24 frt;
4. 6 öl szalma vagy 60 frt;
5. 4 öl kemény tűzifa vagy 64 frt;
6. 15 font milly gyertya vagy 8 frt 40 kr.;
7. 27 kiló darált só vagy 4 frt 86 kr.;
8. évi utiátalány 50 frt;
9. sorozási átalány 12 frt;
10. szabad lakás és hozzá tartozó kerttel;
11. egy hold szántó föld has-onélvezete és
12. magánmukálatokért a szabályrendeletileg meghatározott díjak. Pályázóknak ki kell mutatni, hogy a szerb nyelvet is birják.

Csenén 1891. évi november hó 9 én.

Dr. Dellimanics, főszolgabíró.

Fa-eladás.

Gr. Karátsonyi Aladár ő msa, a beodrai határban fekvő Galacka barai erdejéből árverés útján minden csütörtökön, — osztagonként kijelölve, — szerszám- és tüzi-fa o g eladatni.

(408—4.3)

Csúz és köszvény

csúzos fej- és fogszakgatások, ütési és ficzomodási, valamint fagy-daganatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevi gyógyszer, melynek üvege 50 kr. vagy 1 frtért minden gyógyszerárban kapható. A Reparatorral a Rókus-kórházban 136 esetben tétetett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Verszegénység és sapkór ellen

gyenge gyermekek erősítésére kitünő határu és pompás ízű szer a Tokaji china vas-bor, mely az orsz. egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látatott el. Kis üveg ára 1 frt 60 kr., nagyé 3 frt.

Arcz- és kézbőrének tisztítására.

táplálására szolgál a Crème de Marguerite. Egy üveg ára 2 frt. Előkelő körökben igen elterjedt.

Üde, gyermeked.

tiszta arczbőr nyerhető rövid időn az Acatia arczcrème segítségével. Üvege 1 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illata, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 drb 50 kr., 3 drb dobozban 1 frt 40 kr.

LA COURONNE

a legfelségsébb zsebkendőillat. Ára 1 üvegnek 1 frt 50 kr.

Ezek gyógyszeráram kiválóbb specialitásai, melyek főváros- és országszerte a legjobb hírnevűek örvendenek s postán is küldetnek. (416—6.2)

KRIEGNER GYÖRGY

gyógyszertára a „Magyar Koronához”,

BUDAPEST, Kalvintér.

Körrejtely. Érdekes, nélkülözhetlen játék a hosszú téli estékre. A körrejtely csak akkor valódi, ha a jelvénynyel, a Horgonynyal el van látva.

Ezer meg ezer szülő dícsérőleg elismerte a híres

(410c—8.3)

Horgony - Kőépitőszekrények

nagy nevelési értékű; jobb játék nem létezik gyermekek és felnőttek számára! Részletesebbet ezekről valamint a „Körrejtelyről” képes árjegyzékünkben találni, melyet minden szülőnek meg kellene rendelni, hogy kellő időben gyermekeik számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthatnak és megrendelhetnek. Az árjegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek szét. — Minden kőépitőszekrény a „Horgony” jelvény nélkül közönséges és kiegészítésre nem alkalmas utazások, ennél fogva mindig

Richter-féle Horgony-kőépitőszekrény

kérendő és csak ilyen fogadandó el. — Minden finom játékszerkereskedésben 35 krtól 5 frtig és feljebb kaphatók.

Richter F. Ad. és társa, első osztr. magy. csasz. és kir. szabad. kőépitőszekrénygyár. Bécs, I. Niebelungengasse 4. Olten, Rotterdam, London, E. C., New-York 310 Broadway.

Richter F. Ad. és társa, első osztr. magy. csasz. és kir. szabad. kőépitőszekrénygyár. Bécs, I. Niebelungengasse 4. Olten, Rotterdam, London, E. C., New-York 310 Broadway.

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás.

Legjobb bedörzsölő szer

köszvény csúz

és minden meghűlési

betegségek ellen.

Nagy-Becskereken kapható Kellner József, Kovács Sándor és Moczkovcsák Dezső gyógyszer. uraknál.

Csak akkor valódi**MOLL SEIDLITZ POR**

ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatásu makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, gyomorégés, nyálk, székrekedés, májbojok, vértelenség, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (8—48.44)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnetschlagban.

Csak akkor valódi**MOLL FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ**

ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszullet, hányás, kolika és hasmenésnél. — Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban és anyagkereskedéseiben. — MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két üvegnél kevesebb nem küldetik. (8—48.44)

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magammál.

Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholupban.